

СРБСКИ СТУДЕНТИ И ПИТАЊЕ ПЛАЋАЊА СТУДИЈА

Србска Акција предлаже решење проблема финансирања високог образовања у Србији, као алтернативу постојећем неправичном систему. Наш предлог утемељен је на принципу социјалне правде и сопственом искуству србског домаћинског gospodarства. Он би омогућио свим Србима, и осталим лојалним држављанима Србије, једнако право да студирају, без обзира да ли су богати или сиромашни, а од значаја је и за србске универзитете јер би њихова зарада чак и порасла. Од посебног значаја је добробит коју би имала држава и друштво у целини јер би на овај начин створили самообнављајући одрживи фонд који би финансирао школовање врхунских стручњака у свим областима.

Наиме, ми предлажемо да се реорганизује постојеће буџетско финансирање студената и да се укине класично самофинансирање. Свакако, потребно је стати на пут постојећој плачки, али решење не може бити ни утопијски систем са безусловно бесплатним студирањем, који би узгред подстицао лењост и бахатост студентске омладине.

Све док студије трају, мора постојати опција њиховог бесплатног карактера, а плаћање треба бити накнадно и условно. У таквом систему, цена школарине може бити повезана са постојећим системом бодова. Цена школарине, мери се према једном ЕСПБ боду. По актуелном систему студирања на основним студијама студент мора да стекне 240 ЕСПБ бодова, а на дипломским и постдипломским тај број зависи првенствено од претходне спреме али се креће око 180 ЕСПБ бодова. Тако, на пример, ако један бод кошта 1.000 динара*, то значи да ће студент морати да плати најмање 240.000 динара да би стекао диплому жељеног факултета. Ево како би му се то омогућило кроз наш предлог:

Сваки студент који положи пријемни испит и долази на упис студија, било да се ради о основним или дипломским и постдипломским студијама, потписује уговор о зајму са државом, односно Министарством за образовање. Тај уговор предвиђа да ће држава платити универзитету 1.000 динара за сваки ЕСПБ бод који тај студент упише. До краја школовања он ће уписати најмање 240 ЕСПБ бодова и држава ће за њега универзитету платити најмање 240.000 динара, односно одговарајућу суму. Наравно, цену бодова одређиваће факултети у договору са универзитетом и државом, како не би дошло до злоупотреба.

Студент ће имати прилику на крају сваког семестра да измири обавезе према држави, за количину бодова коју је у том семестру уписао и освојио. Ако жели да плати на крају семестра, држава му нуди попуст и уместо 1.000 платиће 750 динара по једном боду. Ако не жели тада да плати, редовно уписује следећи семестар и студира даље по истом систему.

Када заврши или напусти факултет и када се запосли, студент почиње да отплаћује држави дуг који има, али опет под одређеним условима. Држава ће се старати да се зајмопримац који је завршио факултет не гони да дуг враћа од тек било какве плате, него тек када се стекну

услови да врати дуг у периоду у коме трају студије које је завршио, али и да му за то време остане довољно средстава за живот.

Другим речима, ако узмемо на пример да је наш студент студирао на основним студијама 3 године и има дуг према држави од 240.000 динара, од њега се очекује да држави врати дуг такође у року од три године. Не три године од када је дипломирао, него да процес отплате ефективно траје најдуже три године. Узмимо да се наш студент након неколико месеци запослио и да прима плату у висини просечне плате у Србији, на пример 30.000 динара. Да би држави вратио 240.000 динара за три године он од своје плате мора да издвоји најмање 6.666 динара месечно. У том случају његова плата би била дакле 23.333 динара а не 30.000. То је далеко испод просечне зараде факултетски образованих људи у Србији, што значи да му се та сума не би могла одбијати од плате. Држава би га штитила од тога. Дакле, чекало би се да наш студент добије плату од најмање 36.666 динара. Тек тада почиње одузимање једнаких месечних рата у периоду од 36 месеци, колико су му трајале и студије.

Онај који је узео зајам али је напустио факултет и запослио се, дужан је да крене да отплаћује свој дуг почевши од треће месечне плате коју прима у једној фирми.

Ако студент након завршених студија има дуг према држави а жели да оде и ради у иностранству, најпре мора да измири свој дуг. Евентуално може да потпише нови уговор по коме се обавезује да ће држави редовно уплаћивати рате за своја дуговања из иностранства, када му плата (било где да ради) буде минимум 36.666 динара (разуме се, у динарској противвредности валуте у којој га послодавац исплаћује).

Ако самовољно и неоправдано прекрши уговор, гони се по одговарајућим законима Србије. Исто тако, ако је студент отишао из земље туристички а не врати се у периоду у коме му то предвиђа виза (или закон) по којој је напустио земљу, нити о променама свог статуса извести надлежне државне органе, како би склопили горе наведени уговор, држава Србија гониће га по закону за кршење уговора о зајму.

На овај начин, сваки студент би добио прилику да студира и да сам касније отплати те студије својим поштеним радом, не оптерећујући ни родитеље ни универзитет ни државу. Држава би имала константан прилив новца који би могла циклично да користи за студентске зајмове, универзитет би добио чак и више новца него што данас добија а Србија би добила вредне и одговорне стручњаке навикнуте од првог дана студија на рад, дисциплину и одговорност.

** Цена бода, просечна плата и друге бројке коришћене у овом предлогу нису реалне већ имагинарне бројке које смо ми произвољно одабрали ради описа предлога на конкретном примеру.*

СРБСКА АКЦИЈА НА ИНТЕРНЕТУ:
SRB-AKCIJA.ORG